

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 401/2017-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. júna 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Tomášek & partners, s. r. o., Rožňavská 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát Mgr. Radovan Kimák, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava II č. k. 1 Pv 562/16/1102-8 z 3. marca 2017, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. mája 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Tomášek & partners, s. r. o., Rožňavská 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát Mgr. Radovan Kimák, ktorou namieta porušenie svojho

základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava II (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 1 Pv 562/16/1102-8 z 3. marca 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ 11. februára 2015 podal trestné oznámenie pre podozrenie z trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) spáchaného v súvislosti s predajom osobného motorového vozidla na základe kúpnej zmluvy zo 16. decembra 2014 uzavretej medzi sťažovateľom ako predávajúcim a podozrivým ako kupujúcim. Poverený príslušník Obvodného oddelenia Policajného zboru Ružinov – východ uznesením z 8. apríla 2015 vec odmietol podľa § 197 ods. 1 písm. d) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), pretože nebol dôvod na začatie trestného stíhania a ani na odloženie veci podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Sťažnosť sťažovateľa proti označenému uzneseniu policajta prokurátor okresnej prokuratúry zamietol.

Dňa 24. augusta 2016 sťažovateľ podal Obvodnému oddeleniu Policajného zboru Ružinov – východ trestné oznámenie týkajúce sa tej istej veci, doplnené o nové skutočnosti. Poverený príslušník Policajného zboru uznesením ČVS: ORP-492/RV-B2-2015 z 19. septembra 2016 začal podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku trestné stíhanie vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona. Po vykonaní procesných úkonov smerujúcich k objasneniu veci poverený príslušník Policajného zboru uznesením ČVS: ORP-492/RV-B2-2015 z 23. januára 2017 trestné stíhanie zastavil podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v spojení s § 215 ods. 4 Trestného poriadku, teda z dôvodu, že skutok nie je trestným činom, a preto nie je dôvod na postúpenie veci.

Proti uzneseniu policajta z 23. januára 2017 o zastavení trestného stíhania sťažovateľ podal sťažnosť, ktorú prokurátor okresnej prokuratúry napadnutým uznesením č. k. 1 Pv 562/16/1102-8 z 3. marca 2017 zamietol ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Sťažovateľ namietané porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu odôvodňuje najmä takto:

«Sťažovateľ ako poškodený podal trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu podvodu, ktorého sa mal dopustiť [REDAKOVANÉ] tým, že pri uzatváraní kúpnej zmluvy dňa 16. 12. 2014, ktorej predmetom bol predaj osobného motorového vozidla Škoda Fabia, predstieral vážnu vôľu uhradiť sťažovateľovi kúpnu cenu vo výške 800.- € v dvoch splátkach a to prvú splátku vo výške 500,- € už pri podpise kúpnej zmluvy a druhú splátku vo výške 300,- € po zápise zmeny vlastníka a držiteľa v evidencii dopravného inšpektorátu, v skutočnosti však druhú časť kúpnej ceny od počiatku nemienil uhradiť.

Sťažovateľ druhú časť kúpnej ceny vo výške 300,- € vymáhal v súdnom konaní, v ktorom Okresný súd Nové Zámky dňa 23. 01. 2015 vydal platobný rozkaz č. k. 10 C/252015-14, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13. 03. 2015. Následne poškodený podal návrh na vykonanie exekúcie, ktorá je neúspešná...

... Sťažovateľ po vyhodnotení všetkých okolností predaja a na základe zistení štátnych orgánov preverujúcich rôzne aspekty činnosti [REDAKOVANÉ] nadobudol podozrenie, že tento od počiatku nemal v úmysle zaplatiť doplatok kúpnej ceny vo výške 300,- €, čím by mohlo dôjsť k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa ust. § 221 TZ.

Sťažovateľ preto podal na Okresnom riaditeľstve PZ dňa 24.08.2016 trestné oznámenie v ktorom poukazoval na skutočnosti nasvedčujúce, že došlo k spáchaniu trestného činu.

Poverený príslušník Obvodného oddelenia PZ Bratislava II dňa 19. 09. 2016 začal trestné stíhanie vo veci trestného činu podvodu podľa ust. § 221 ods. 1 TZ, ČVS: ORP-492/RV-B2-2015

Uznesením povereného príslušníka Obvodného oddelenia PZ Bratislava II zo dňa 23. 01. 2017, ČVS: ORP-492/RV-B2-2015 bolo trestné stíhanie zastavené s odôvodnením, že ide „výlučne o občiansko-právny spor, v ktorom neprináleží OČTK rozhodovať o právach a oprávnených záujmoch osôb.“

Proti uzneseniu povereného príslušníka PZ podal sťažovateľ v pozícii poškodeného sťažnosť, ktorú veľmi podrobne odôvodnil.

... Prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava II v uznesení zo dňa 3. 3. 2017, č. k. 1 Pv 562/16/1102-8 na žiadnu z námietok sťažovateľa vôbec nereagoval.

Namiesto riadneho odôvodnenia prokurátor na 3. strane uznesenia uviedol, že sa: „jedná o spor ktorý treba riešiť v rámci občiansko-právneho konania na príslušnom miestne príslušnom súde v rámci SR.“ Uvedené odporúčanie prokurátora nasvedčuje, že tento sa neoboznámil ani so sťažnosťou sťažovateľa, ani s trestným spisom. Sťažovateľ v trestnom oznámení aj v sťažnosti uviedol a listinami preukázal, že príslušný súd už právoplatne zaviazal [REDAKOVANÉ] k doplateniu kúpnej ceny a sťažovateľ podal návrh na vykonanie exekúcie, v rámci ktorej sa nepodarilo zistiť reálne postihnuteľný majetok. Sťažovateľ už teda nemá žiadnu ďalšiu možnosť na občiansko-právne uplatnenie svojho nároku. Sťažovateľ však nepodal trestné oznámenie s cieľom vymôcť svoju pohľadávku, na čo trestné konanie ani nie je určené, ale vykonal oznámenie s cieľom riadneho prešetrenia protiprávnej činnosti [REDAKOVANÉ].

Prokurátor tiež v uznesení uviedol, že „v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov je poverený príslušník PZ pri hodnotení dôkaznej situácie a rozsahu vykonaných dôkazov samostatný.“ Prokurátor je však pánom trestného konania, v zmysle ust. § 230 Trestného poriadku vykonáva dozor nad zákonnosťou prípravného konania a je oprávnený dávať policajtovi záväzné pokyny. Prokurátor sa teda nemôže zbavovať zodpovednosti za priebeh a výsledok trestného konania poukazovaním na zásadu voľného hodnotenia dôkazov. Túto zásadu pri svojom rozhodovaní totiž rovnako aplikuje aj prokurátor, ktorý nie je viazaný zistením skutkového stavu vykonaným policajtom.

Prokurátor tiež v uznesení uviedol: „Pokiaľ v spise neboli založené v spise listinné dôkazy súvisiace s lustráciou podozrivého je potrebné konštatovať, že tieto nie sú podstatné pre meritórne rozhodnutie vo veci.“ Sťažovateľ však v sťažnosti namietal, že do trestného spisu neboli zaradené úplne iné listiny, ktoré naopak pre meritórne rozhodnutie vo veci boli veľmi dôležité - uznesenie vyšetrovateľa SKIS MV SR zo dňa 31. 08. 2015, ČVS: SKIS-15/OISZ-V-2015 preukazujúce, že [REDAKOVANÉ] sa v čase vážnej údajnej poruchy motora dostavil s vozidlom na ODI v Nových Zámkoch a uznesenie policajta OO PZ NZ, ČVS: ORP-669/NZ-NZ-2016, z ktorého vyplýva, že 8 dní po kúpe od sťažovateľa predal vozidlo za 2.500,- €, mal teda dosť finančných prostriedkov na zaplatenie dlžnej

časti kúpnej ceny. Prokurátor teda reagoval na uvedenú námietku sťažovateľa nekoncentrovane, ignorujúc jej vecnú podstatu.

... Súčasťou práva na inú právnu ochranu je, rovnako ako v prípade práva na súdnu ochranu, nielen právo na formálne vybavenie sťažnosti poškodeného proti zastaveniu trestného stíhania, ale aj právo, aby sa dozorujúci prokurátor zaoberal všetkými relevantnými námietkami sťažovateľa, aby relevantné právne normy boli aplikované ústavne konformným spôsobom a aby v uznesení, ktorým dozorujúci prokurátor rozhodne o sťažnosti poškodeného, jasne vysvetlil na základe akých skutkových zistení a právnych úvah sťažnosti nevyhoveli. Sťažovateľ teda nemá právo, aby bolo jeho podnetu vyhovené, má však právo, aby na jeho relevantné námietky prokurátor v odôvodnení uznesenia adekvátne reagoval.

V prípade sťažovateľa však prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava II takto nepostupoval, v dôsledku čoho pri vybavovaní sťažnosti porušil právo sťažovateľa na inú právnu ochranu. Prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava II pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa teda postupoval svojvoľne, vôbec nereagujúc na podstatné námietky sťažovateľa a ignorujúc základné skutkové zistenia vyplývajúce z obsahu trestného spisu.»

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľa navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava II zo dňa 03. 03. 2017, č. k. 1 Pv 562/16/1102-8 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresnej prokuratúry Bratislava II zo dňa 03. 03. 2017, č. k. 1 Pv 562/16/1102-8 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnej prokuratúre Bratislava II na ďalšie konanie.

3. Okresná prokuratúra Bratislava II je povinná nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia k rukám advokáta do 15 dni od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu namieta porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu garantovaného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ku ktorému podľa sťažovateľa došlo (v podstate) tým, že prokurátor okresnej prokuratúry sa v napadnutom uznesení, ktorým zamietol jeho sťažnosť proti uzneseniu policajta o zastavení trestného stíhania, riadnym spôsobom nevysporiadal so sťažnostnou argumentáciou sťažovateľa ako oznamovateľa trestného činu, resp. poškodeného.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania preskúmal, či sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Ústavný súd vo vzťahu k sťažovateľom uplatneným námietkam v prvom rade pripomína, že nie je súčasťou systému orgánov činných v trestnom konaní, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Cieľom uplatňovania tejto právomoci ústavného súdu nie je primárne preskúmavanie a posudzovanie právnych názorov orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd (vrátane základných práv a slobôd) fyzických osôb a právnických osôb pri výklade a uplatňovaní zákonov v súvislosti

s rozhodovaním vo veci samej ani preskúmanie, či v konaní pred týmito orgánmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť preto predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (m. m. III. ÚS 38/05).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry z hľadiska jeho ústavnej akceptovateľnosti a zlučiteľnosti jeho účinkov so sťažovateľom označeným základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pričom v súlade s materiálnym prístupom k ochrane ústavnosti vzal do úvahy aj obsah uznesenia povereného príslušníka Policajného zboru o zastavení trestného stíhania ČVS: ORP-492/RV-B2-2015 z 23. januára 2017, keďže označené rozhodnutie policajta a napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry tvoria z hľadiska predmetu požadovanej ústavnej ochrany jeden celok (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

Poverený príslušník Policajného zboru v posudzovanej veci zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. b) v spojení s § 215 ods. 4 Trestného poriadku odôvodnil v uznesení ČVS: ORP-492/RV-B2-2015 z 23. januára 2017 (ďalej aj „uznesenie o zastavení trestného stíhania“) najmä takto:

„Dňa 28. 09. 2016 bol na zápisnicu o výsluchu svedka - poškodeného vypočutý [REDAKOVANÉ], ktorý vo svojej výpovedi uviedol skutočnosti, ktoré sú mu známe v predmetnej veci.

Dňa 20. 09. 2016 bola na OO PZ Nové Zámky, Slovenská 6, Nové Zámky zaslaná žiadosť o výsluch osoby: [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ktorá bola na OO PZ Ružinov - východ, Sputniková 12, Bratislava, doručená prostredníctvom Slovenskej pošty

dňa 09. 12. 2016, pričom menovaný vo svojej výpovedi uviedol, že predmetné motorové vozidlo zakúpené od [REDAKOVANÉ] sa pri prevoze domov pokazilo a to konkrétne v motorovej časti. Menovaný ďalej uviedol, že je pravdou, že bol dohodnutý s poškodeným, že po prepise vozidla mu doplatí zvyšnú sumu, ktorá predstavovala 300,- €, ale túto sumu mu nedoplatil, nakoľko nepočítal, že sa vozidlo po 70-tich kilometroch pokazí.

Výsluchom menovaného sa nepodarilo preukázať skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že už v čase kúpy motorového vozidla poňal úmysel poškodenému neuhradiť zvyšnú finančnú čiastku vo výške 300,- €, čím by ho uviedol do omylu a výsluchom taktiež bolo preukázané, že dlžnú sumu neuhradil z dôvodu, že sa cítil byť dotknutý tým, že vozidlo malo vadu, o ktorej ho oznamovateľ neinformoval. Samotná skutočnosť, že menovaný sa po zaplatení dohodnutej zálohy, s ktorou súhlasili obaja, rozhodol z dôvodu technického stavu zvyšnú sumu neuhradiť nezakladá jeho trestnú zodpovednosť za spáchanie trestného činu Podvodu podľa § 221 Trestného zákona.

Bolo zistené, že OS Nové Zámky vydal platobný rozkaz sp. zn.: 10 C/25/2015, ktorým zaviazal [REDAKOVANÉ], k úhrade dlžnej sumy vo výške 300,- €, pričom predmetný platobný rozkaz bol doručený menovanému, ktorý voči platobnému rozkazu nepodal opravný prostriedok, čím nadobudol platobný rozkaz právoplatnosť dňa 13. 03. 2015. Z konania [REDAKOVANÉ] je zrejmé, že svoj dlh uznal, o čom svedčí aj vzdanie sa opravného prostriedku voči platobnému rozkazu a neuhradenie dlžnej sumy je spôsobené jeho platobnou neschopnosťou, čo potvrdzuje aj exekútor [REDAKOVANÉ], na základe správy zo Sociálnej poisťovne.

Do spisového materiálu boli dňa 18. 01. 2016 zabezpečené od [REDAKOVANÉ] informácie ohľadom prebiehajúceho exekučného konania voči [REDAKOVANÉ], pričom exekučný titul platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 13. 03. 2015, exekučné konanie bolo začaté dňa 14. 12. 2015 a v súčasnej dobe exekučné konanie naďalej prebieha a tiež bolo zistené, že exekútor zablokoval motorové vozidlá na dopravnom inšpektoráte, z čoho vyplýva, že [REDAKOVANÉ] má aj iný majetok, z ktorého si môže uplatniť poškodený svoju majetkovú ujmu.“

Na základe takto zisteného skutkového stavu poverený príslušník Policajného zboru formuloval v uznesení o zastavení trestného stíhania tieto právne závery:

„Úmyselného prečinu podvod podľa § 221 ods. 1/ Trestného zákona sa dopustí ten, kto na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl, a spôsobí tak na cudzom majetku malú škodu.

Podľa § 8 Trestného zákona je trestným činom protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, ak tento zákon neustanovuje inak. Ak sa má o trestnom čine konať, musia byť splnené všetky znaky. t.j. čin musí spadať pod znaky niektorého z ustanovení osobitnej časti Trestného zákona.

Na trestnú zodpovednosť osoby za spáchaný trestný čin je potrebné nielen naplnenie formálnych znakov - t. j. naplnenie niektorej zo skutkových podstát trestného činu, ale aj dosiahnutie určitého stupňa spoločenskej nebezpečnosti pre spoločnosť a to vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti za ktorých bol čin spáchaný a takisto aj s prihliadnutím na mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a.

... V právnom štáte je neprípustné, aby prostriedky trestnej represie slúžili k uspokojovaniu práv súkromnoprávnej povahy, pokiaľ nie sú vedľa toho splnené všetky predpoklady vzniku trestnoprávnej zodpovednosti, respektíve nie sú tieto predpoklady celkom jasne zistené. Z uvedeného teda vyplýva, že nie každé porušenie súkromného práva musí a má byť automaticky postihovateľné prostriedkami trestného práva, i keď by pri jeho porušení boli formálne naplnené obligatórne znaky trestného činu.

Vyhodnotením a posúdením skutočností obsiahnutých v trestnom oznámení podanom [REDAKOVANÉ] poverený príslušník dospel k záveru, že v danej veci konanie [REDAKOVANÉ] nie je možné v oblasti trestného práva posudzovať ako úmyselný prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona, ako ani iný trestný čin uvedený v osobitnej časti Trestného zákona. Vykonaným prípravným konaním sa nepodarilo doposiaľ preukázať úmyselné konanie [REDAKOVANÉ], ktoré by smerovalo k obohateniu sa o dlžnú sumu voči poškodenému. Na základe vyhodnotených a zistených dôkazov, ktoré boli zabezpečené do spisového materiálu je dostatočne preukázané, že sa v danom prípade jedná výlučne o občiansko-právny spor, v ktorom neprináleží orgánom OČTK rozhodovať o právach a oprávnených záujmoch osôb.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a keďže tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci, bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je to uvedené

vo výrokovej časti tohto uznesenia, trestné stíhanie zastaviť podľa § 215 ods. 1 písm. b), ods. 4/ Trestného poriadku.“

Prokurátor okresnej prokuratúry napadnuté uznesenie, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu policajta z 23. januára 2017, odôvodnil najmä takto:

«Z podnetu podanej sťažnosti som v intenciách § 192 Trestného poriadku preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, pričom som dospel k záveru, že hoci sťažnosť bola prípustná, podaná oprávnenou osobou, u príslušného orgánu a v zákonom stanovenej lehote, avšak táto nie je dôvodná, nakoľko skutkové okolnosti vyplývajúce zo spisového materiálu potvrdzujú odôvodnenosť a zákonnosť postupu povereného príslušníka PZ.

... Preskúmaním predloženého, na vec sa vzťahujúceho kompletného spisového materiálu zisťujem, že doposiaľ zistené skutočnosti vyplývajúce z nazhromaždeného spisového materiálu dostatočne odôvodňujú postup povereného príslušníka PZ podľa § 215 ods. 1 písm. b), ods.4) Trestného poriadku.

Rozhodnutie povereného príslušníka PZ považujem za dôvodné a postup za zákonný, vychádzajúci zo zadokumentovaných dôkazov, ktoré mu boli ako orgánu činnému v trestnom konaní známe v čase rozhodovania o veci v zmysle Trestného poriadku.

V predmetnej veci je potrebné uviesť, že skutkovú podstatu trestného činu tvorí súhrn typových znakov subjektívnych a objektívnych, ktoré určité ľudské správanie charakterizujú ako konkrétny trestný čin. Tieto znaky tvoria nerozlučnú jednotu, musí ich obsahovať každá skutková podstata. V prípade, ak by absentoval čo i len jeden z jej obligatórnych znakov, nemožno hovoriť o trestnom čine. V uvedenom prípade nie sú naplnené všetky znaky skutkovej podstaty predmetného prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák.

S poukazom na vyššie uvedené som nezistil zo strany povereného príslušníka ani pochybenie namietané v žiadosti oznamovateľa o preskúmanie postupu povereného príslušníka zo dňa 14. 2. 2017 v súvislosti s nahliadnutím do vyšetrovacieho spisu. Pokiaľ v spise neboli založené v spise listinné dôkazy súvisiace s lustráciou podozrivého je potrebné konštatovať, že tieto nie sú podstatné pre meritórne rozhodnutie vo veci.

Podotýkam, že v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov je poverený príslušník PZ pri hodnotení dôkaznej situácie a rozsahu vykonaných dôkazov samostatný. Zákon

prítom poverenému príslušníkovi PZ neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Poverený príslušník PZ po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci zistených skutočností správne dospel k vydaniu uznesenia o zastavení trestného stíhania vo veci.

Na záver upozorňujem na jeden zo základných princípov trestného práva t. j. princíp „ultima ratio“, ktorý sa na uvedenú vec vzťahuje, a ktorý umožňuje orgánom činným v trestnom konaní odlišiť prípady, ktoré spadajú výhradne do sféry občianskoprávných, či obchodných vzťahov od trestnej činnosti.

Som toho názoru, že v konkrétnom prípade, sa s poukazom na zadovážené dôkazy, jedná o spor ktorý treba riešiť v rámci občiansko - právneho konania na príslušnom miestne príslušnom súde v rámci SR.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti bolo nutné v zmysle § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť zamietnuť ako nedôvodnú.»

Po preskúmaní sťažnosti, ako aj k nej priloženej dokumentácie ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti, svojvôle alebo arbitrárnosti. Napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry v spojení s uznesením povereného príslušníka Policajného zboru z 23. januára 2017 podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom objasňujú, prečo orgány činné v trestnom konaní v okolnostiach posudzovanej veci nevzhladli dôvod na vznesenie obvinenia osobe, voči ktorej smerovalo trestné oznámenie podané sťažovateľom.

Ústavný súd v kontexte námietok sťažovateľa opätovne poukazuje na skutočnosť, že jeho úlohou nie je nahrádzať rozhodovaciu činnosť orgánov činných v trestnom konaní, ale chrániť ústavnosť, a preto ak výklad a aplikácia právnych noriem zo strany orgánov verejnej moci v konkrétnom prípade nevykazuje znaky arbitrárnosti alebo svojvôle, ústavný súd nemá dôvod do ich postupu a rozhodnutí zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06). Inak povedané, ak poverený príslušník Policajného zboru, ako aj prokurátor okresnej prokuratúry vo veci sťažovateľa dospeli k záveru, že v danom prípade neboli naplnené všetky zákonné podmienky na to, aby bolo možné konkrétnej osobe vzniesť

obvinenie, a svoje rozhodnutia pritom náležitým, ústavne konformným spôsobom odôvodnili, ústavný súd nemá dôvod do právnych záverov orgánov činných v trestnom konaní vstupovať a nahrádzať ich svojimi vlastnými.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené tiež poznamenáva, že z právneho poriadku Slovenskej republiky, ako aj z právnych poriadkov mnohých členských krajín Európskej únie možno vyvodiť, že jedným z charakteristických znakov moderného právneho štátu je aj skutočnosť, že vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych práv oznamovateľ'a trestného činu, resp. poškodeného (m. m. I. ÚS 68/2012). Pre účely ochrany individuálnych subjektívnych práv ustanovuje právny poriadok Slovenskej republiky osobitné právne inštitúty „netrestnej povahy“, ktorých uplatnenie má súkromnoprávny charakter a je plne v dispozícii osoby, ktorá tvrdí, že konaním inej osoby došlo k zásahu do konkrétnych subjektívnych práv.

Z vyjadrenia sťažovateľ'a obsiahnutého v jeho sťažnosti pritom vyplýva, že sťažovateľ takýto právny prostriedok na uplatnenie svojho subjektívneho práva voči osobe, ktorú zároveň podozrieval zo spáchania trestného činu, v podobe civilnej žaloby o peňažné plnenie aj využil. Posúdenie naplnenia všetkých zákonných podmienok prípadnej trestnej zodpovednosti danej osoby však už bolo v plnej kompetencii orgánov činných v trestnom konaní, pričom sťažovateľ'om označené základné právo na inú právnu ochranu garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy v sebe nezahŕňa právo oznamovateľ'a trestného činu, resp. poškodeného na trestné stíhanie konkrétnej, ním označenej osoby (m. m. II. ÚS 42/00, II. ÚS 28/06). Ústavný súd v tejto súvislosti už opakovane judikoval (napr. III. ÚS 287/06), že k porušeniu základného práva oznamovateľ'a trestného činu garantovaného v čl. 46 ods. 1 ústavy by v zásade mohlo dôjsť len v prípade, ak by orgány činné v trestnom konaní trestnému oznámeniu oznamovateľ'a (resp. jeho sťažnosti proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu) nevenovali náležitú pozornosť, čo sa však v posudzovanom prípade nestalo.

Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd dospel k záveru, medzi obsahom sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a napadnutým uznesením okresnej prokuratúry neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o jeho porušení, a preto sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. júna 2017